

Σχετικά με το θέμα του πολέμου στην Ουκρανία

*Επειδή οι πόλεμοι αρχίζουν στο νου των ανθρώπων,
 γι' αυτό στο νου των ανθρώπων πρέπει να οικοδομήσουμε
 την προστασία της Ειρήνης
 (Ιδρυτική Πράξη της UNESCO, 1945)*

Ο πόλεμος επέστρεψε στην Ευρώπη με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ο πόλεμος συνιστά μια κατά μέτωπο επίθεση στις αξίες μας, τις ελπίδες μας και τα όνειρά μας για τη ζωή. Οι πληροφορίες που λαμβάνουμε τις τελευταίες ημέρες είναι πρωτόγνωρες και σκληρές για όλους μας.

Τα παιδιά είναι εκτεθειμένα σε εικόνες, σχεδόν σε πραγματικό χρόνο, χωρίς κανένα φίλτρο στα συμβάντα του πολέμου και - ιδιαίτερα τα μικρότερα σε ηλικία - δεν αντιλαμβάνονται τον πόλεμο όπως οι μεγάλοι. Συχνά συσχετίζουν με τον εαυτό τους και την οικογένειά τους ό,τι βλέπουν και ακούν, με αποτέλεσμα να ανησυχούν για τη δική τους ασφάλεια, να νιώθουν άγχος και φόβο.

Συζητώντας με τους μαθητές και τις μαθήτριάς μας

- Εμείς, ως εκπαιδευτικοί, μπορούμε να υποστηρίξουμε, από τον δικό μας ρόλο, τους μαθητές και τις μαθήτριάς μας, αξιοποιώντας εκπαιδευτικό υλικό και διδακτικές πρακτικές, με στόχο να τους βοηθήσουμε να εκφράσουν τους προβληματισμούς τους για το θέμα του πολέμου.
- Είναι σημαντικό να αποδεχτούμε τις βαθύτερες ανησυχίες των μαθητών και των μαθητριών μας και να συζητήσουμε μαζί τους με ειλικρίνεια και λόγια προσαρμοσμένα στην ηλικία τους.

Διερευνώντας τις έννοιες

- Αξιοποιώντας διδακτικές πρακτικές κατάλληλες για την κάθε ηλικία, μπορούμε να διερευνήσουμε την έννοια του πολέμου και να αναδείξουμε την ανάγκη για ειρήνη.
- Μπορούμε να δώσουμε αφορμές για προβληματισμό σε σχέση με τις αρνητικές συνέπειες που επιφέρει ο πόλεμος στους ανθρώπους, την οικονομία, την πρόοδο και τον πολιτισμό (απώλεια ανθρώπινων ζώων, καταστροφή πόλεων, υποδομών, μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.).
- Κατά τη διάρκεια των σχετικών συζητήσεων ή δραστηριοτήτων, αποφεύγουμε να χρησιμοποιούμε έντονα φορτισμένες λέξεις που θα μπορούσαν να εντείνουν την ανησυχία και τους φόβους των μαθητών/τριών.
- Μία ακόμη θεματική, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει έναυσμα συζήτησης, είναι η αποφυγή συγκρούσεων.
- Μπορούμε με τους μαθητές και τις μαθήτριάς μας να διερευνήσουμε μέσα για ειρηνική επίλυση των διαφορών των κρατών, όπως η διπλωματική οδός.
- Μία ακόμη αξία, που είναι σημαντικό να συζητηθεί με τους μαθητές και τις μαθήτριάς μας, είναι αυτή της αλληλεγγύης. Πώς μπορούμε εμείς να βοηθήσουμε όσους πλήττονται από τον πόλεμο;

- Θεσμοί όπως οι Διεθνείς Οργανισμοί και ο ΟΗΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι κανόνες διεθνούς δικαίου και αξίες όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ελευθερία και η εθνική ανεξαρτησία μπορούν να εισαχθούν στη συζήτηση, ιδιαίτερα με τους μεγαλύτερους μαθητές και τις μαθήτριές μας.

Εκπαιδευτικό υλικό

- Στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης, το εκπαιδευτικό υλικό των διδασκικών βιβλίων τόσο ως πηγή γνώσης όσο και ως αφορμή για συζήτηση σχετικά με το δίπολο πόλεμος-ειρήνη είναι πλούσιο και σημαντικό.
- Μπορούμε, επιπλέον, να αξιοποιήσουμε ποικίλα παραδείγματα από την καθημερινή σχολική ζωή, τονίζοντας ότι «η βία δεν αποτελεί λύση σε καμία περίπτωση».
- Χρήσιμο επίσης είναι το υλικό από τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, ιδιαίτερα των θεματικών κύκλων Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη, Ζω καλύτερα-Ευ ζην.

Με την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας, του συνεχούς διαλόγου και της κοινωνικής δικαιοσύνης, η ανθρωπότητα μπορεί να αποφύγει τις καταστροφικές συνέπειες που φέρνουν οι ένοπλες συγκρούσεις. Αυτές τις αξίες άλλωστε διδάσκουμε καθημερινά τους μαθητές και τις μαθήτριές μας.